

[Frode Jakobsen.]

Det er let at vaske sine hænder. Men det er i læ af sådanne våben, vi lever vort liv. Det er let at være skinhellig. Det er sværere virkelig at arbejde med problemerne. I det ene tilfælde er man optaget af sin egen renhed, i det andet tilfælde af, hvordan det skal gå i verden. Jeg forstår så udmærket, at en af vore mest kyndige, professor Brandt Rehberg, for nylig har sagt, at han gruer for, hvad der ville ske, hvis atomvåbnene forsvandt.

Men det kan vi ikke blive stående ved. Hvad kan man gøre i dag? Her er jeg helt enig med udenrigsministeren i, at der er 3 områder, hvor en indsats er mulig: standstill af atomforsøgene, bestræbelser på at forhindre udbredelsen af atomvåben til flere lande og oprettelsen af atomfrie zoner. Også fagfolks meninger om betydningen af det radioaktive nedfald er delte, især med hensyn til de genetiske virkninger, virkningen på kommende slægter. Men hvis der er tvivl — og der er tvivl — så må den tvivl da komme dem til gode, som ikke er født endnu.

Vi har grund til lettelse over standstillingen af atomforsøgene i atmosfæren, i havet og i det ydre rum.

Vesten må altid sørge for at være foran, er der nogle der har ment. Men mon man ikke er ved at forstå, at det slet ikke er helt så afgørende med det kapløb længere? Det er jo en af forskellene mellem konventionelle våben og atomvåben, at af de konventionelle våben får man aldrig nok — i den forstand, at det aldrig vil holde op at være en yderligere fordel, om man kan hobe endnu flere op. For atomvåben gælder det, at nok er nok, for hvad skal man bruge dem til? Ikke til krig, så ville alting være forbi. De har kun en eneste opgave, og det er at fortælle en modstander, at nok kan han angribe, men man vil altid være i stand til at trække ham ned i afgrunden med sig, og det kan man allerede i dag.

Der kunne kun være én vægtig grund til at fortsætte forsøgene, nemlig om man kunne udvikle en antiraket-raket, raketten til at standse fjendens raketter med. Her er der et punkt, hvor man ikke kan høre op, fordi man har nået nok, men snarere fordi man giver op over for problemet.

Skulle det, hvad der heldigvis ikke er noget der tyder på, lykkes at skabe en effektiv antiraket-raket, ja, så ville hele billedet ændre sig. I dag er det beroligende jo, at begge parter nok er i stand til at slå et første ødelæggende slag, men ingen er i stand til at gøre dette slag så fuldkomment, at det andet slag, modpartens gengældelse, ikke er sikkert. Derfor falder fristelsen til at slå det første slag væk; det ville være selvmord. Men kunne man med antiraket-raketter forhindre modpartens gengældelse, ja, så ville fristelsen være der igen. Det, vi oplever, er altså det paradoksale, at det ville være et forsvarsvåben — antiraket-raketten — der skabte faren. Det viser, at redningen for menneskeheden i dag netop ligger i, at vi alle er forsvarsløse; på nåde og unåde er givet i hinandens hænder.

De underjordiske forsøg er stadig tilbage, og tilbage er der de kinesiske og franske forsøg. Det er rigtigt, at der er uenighed mellem videnskabsmænd om muligheden af at identificere underjordiske sprængninger. Jeg tror alligevel, at fagfolk tenderer imod, at en enkelt sprængning måske nok kan smutte, men ikke en serie, og at faren for opdagelse — selv om der ikke skulle være sikkerhed for opdagelse — er for stor til, at man tør løbe den risiko. Derfor håber jeg, Danmark vil gå vidt i retning af at appellere til sine allierede om at standse også de underjordiske forsøg uden at hænge sig for meget i, om der skal være 3 eller 7 inspektioner om året. Dette spørgsmål er vigtigt, fordi det hører sammen med det næste punkt: arbejdet på at undgå spredning.

Kan alle forsøg standses, vil det blive sværere for nye nationer at udvikle atomvåben. Det siges jo tit, at alle naturligvis vil få atomvåben, og at overgangen fra konventionelle våben til atomvåben er en simpel teknisk udvikling, lige så sikker som i sin tid overgangen fra bue og pil til krudt og kugler. Men det er netop det forfærdelige, for hvis en lang række lande gennem en lang række år har atomvåben, kan det ikke andet end ende galt. Det havde været bedre, om atomvåbnene kunne have været koncentreret til de to supermagter. Det er ulykkeligt, at Kina nu er kommet med, men vesten har selv skubbet til ved at holde